

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 9 nummer 4, april 2024

Zuilcactus *Cereus repandus* op Curaçao, plaatselijke naam Kadushi-cactus. Officiële naam sinds 1951 *Subpilocereus repandus*. Tot 12 m hoog.

Foto Willem van der Mooren

Afdeling
Nijmegen

succulenta

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 06-30426230
penningmeester johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen 024 – 3440425
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen 06– 50996256
 legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)

Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of
T. Heijnsdijk

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen

De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

9 april bijeenkomst in de Schakel, planten op tafel

14 mei bezoek bij Andre van Zuijlen in Oss

8 juni bezoek Meise, rondleiding succulentenafdeling door Thomas Cammaerts

11 juni kasbezoek Theo

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp.

Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO + Te

Samenstelling:

6%	Stikstof Totaal (N) Nitraatstikstof NO ₃ N
18%	Fosforzuuranhydride P ₂ O ₅
36%	Kaliumoxide K ₂ O
3%	Magnesiumoxide MgO
0,25%	IJzer Fe DTPA gechelateerd
0,06%	Mangaan Mn EDTA gechelateerd
0,02%	Borium B
0,015%	Koper Cu EDTA gechelateerd
0,010%	Molybdeen Mo
0,015%	Zink Zn EDTA gechelateerd

Alles in wateroplosbare vorm.

Toepassing: 1 gram per liter gietwater.

€ 1,00 per zakje van 200 gram

Verslag bijeenkomst 12 maart

Aanwezig 11 leden; bericht van verhindering van Tonnie en Willem.

Speciaal welkom voor Tijs en Wilma, na lange afwezigheid weer eens aanwezig.

Na het welkom van Theo vertelt Lieda over de alsmaar tanende verhouding tussen haar en Henk en ze wil graag dat de plantjes die nog bij Henk staan verhuizen naar haar eigen onderkomen. Hiervoor vraagt ze hulp. Ben, Johanna en Theo bieden zich hiervoor aan. De planten die niet mee kunnen verhuizen gaan naar Gerrit.

Tijs vertelt blij te zijn dat hij en Wilma weer eens aanwezig kunnen zijn. Als gevolg van corona heeft hij chronische migraine. Met de nieuwe medicatie gaat het iets beter, maar het is nog afwachten hoe het verder gaat. Door de medicatie is hij wel uitgeput. Hij probeert een balans te vinden tussen de bijwerkingen en zijn werk. (10% arbeidsgeslacht).

Jac vertelt nog weer iets over Gerard. Er zijn nog geen officiële berichten over zijn ziekte. Voorlopig verblijft hij nog in het herstelhotel.

Dan begint Ben met zijn lezing over La Gomera; Hij had de serie eerst op zijn eigen pc, daarna overgezet op die van Johanna. Hij hoopt dat de presentatie goed gaat.

Ben vertelt dat hij al veel langer een keertje naar La Gomera wilde. Dat is dus afgelopen winter eindelijk gelukt. Van de ongeveer 4000 hogere plantensoorten op de Canarische eilanden zijn er 470 endemisch, waarvan weer een veertigtal alleen op La Gomera groeien.

La Gomera is lang niet zo toeristisch als de andere eilanden. Veel wandelaars vooral. Het eiland bestaat één oude vulkaan en er is alleen een klein vliegveld voor binnenlandse vluchten. Al met al niet heel gemakkelijk om er te komen.

Bij een waterval zien ze de eerste aoniums en op de terugweg een geïmporteerde papyrus en ook inheemse varens. De watergootjes in de heuvels worden nu gebruikt voor het water voor de toeristen en zo hebben de planten zelf steeds minder water.

Aan de kust groeien voornamelijk zoutminnende planten.

Een beetje druk was het bij het nationale park Garajonay.

Ook een grote *Greenovia aurea* gevonden.

Volgens Ben viel de plantenrijkdom tegen, en het was vrij droog.
Op de foto hieronder zien we een boom en Tijs weet te vertellen dat dit een brachychiton is.
In 1488 was er een opstand van de Guanches tegen de Spaanse overheersers. In 2007 is er een standbeeld opgericht voor de rebellenleider Hautacuperche (rechts).

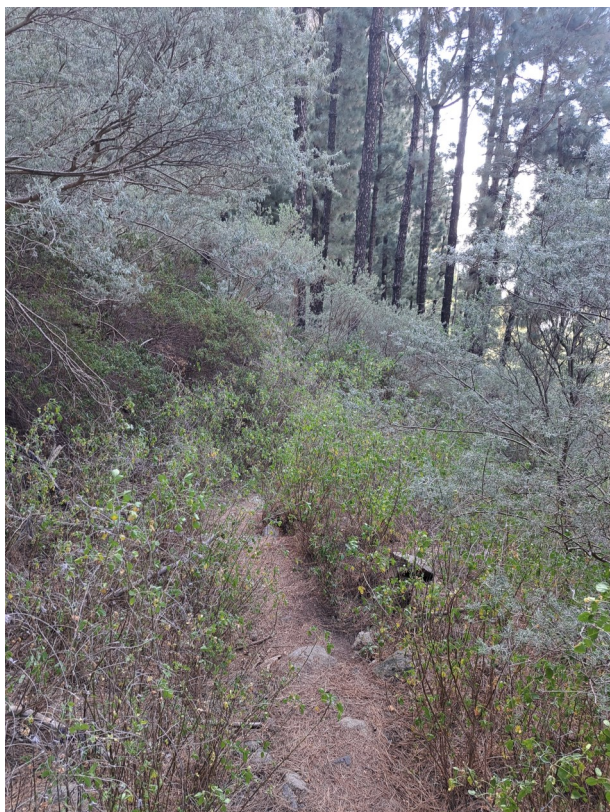
Hoogtepunt voor Ben was wel het vinden van de *Aeonium appendiculatum*
Deze groeit met een onvertakte stam en sterft na de bloei dan ook volledig af (monocarp).

Aeonium arboreum ssp. *rubrolineatum*.
Dezelfde locatie als *A. appendiculatum* bij Alajero

Na de pauze neemt Johanna nog even het woord om ons mede te delen dat ons lid Antoon Goossens onlangs is overleden. Na het overlijden van zijn vriendin ging het al een tijdje wat minder goed. Na een mail over contributiebetaling ontving ze een mail terug van zijn zoon dat Antoon onlangs was overleden aan een hersenbloeding.

Dan volgt ook nog even de mededeling dat het bezoek van onze afdeling aan Meise door kan gaan op zaterdag 8 juni. Wij krijgen daar een rondleiding. Jac heeft dan opentuinendag en kan niet mee. Voor de rest is belangstelling onder de leden wel groot. Ook Wilbert Hetterscheid die het contact met Thomas Cammaerts legde gaat mee.

Ben gaat verder met zijn aeoniums die grote plakkaten vormen en ook op daken groeien. Hij benoemt de "Spaanse maquis" en toont foto's van kleinia en euphorbia; naar de ceropia veel gezocht maar niet gevonden. Ook de inheemse Sideritis lotsyi heeft Ben jammer genoeg niet gevonden.

Het paadje door het dennenbos bij Mirador de Los Roques

De grijsbladige plant is een van de Siderites-soorten op Gomera. Siderites behoort tot de lipbloemfamilie (Lamiaceae)

Op de Mirador de Los Roques groeien veel dennenbomen. Er volgen wat foto's van Theo die het eiland ook een paar maal bezocht heeft en we zien o.a. Monanthus, Greenovia, Aeoniums en Euphorbia.

Dan nog wat plaatjes door Ben geschoten en dan is deze avond wel weer voorbij. Met dank aan Ben.

Riet Maessen

Van de voorpagina

Appelcactus (*Subpilocereus repandus*)

Op Curaçao groeien drie soorten zuilcactussen: Datu (*Lemaireocereus griseus*), Kadushi (*Subpilocereus repandus*) en de Kadushi di pushi (*Cephalocereus lanuginosus*).

De appelcactus komt van nature waarschijnlijk in het westelijke Caribische gebied en Venezuela voor, maar hij is nu te vinden in veel tuinen in tropische en subtropische gebieden van de wereld.

De Kadushi heeft een stam met insnoeringen die tot 40 cm dik kan worden. De vruchten zijn langwerpig, rood tot donkerrood (violet). De witte bloemen zijn alleen 's avonds open. Een variëteit is de slankere var. weberi met intenser rodere vruchten. Van de Kadushi wordt alleen het binnenste deel gebruikt voor consumptie. Eerst worden de doornen verwijderd, gevolgd door de opperhuid. Het overblijvende zachte weefsel wordt gedroogd en tot een poeder vermalen.

De Kadushi wordt op Curaçao gegeten in de vorm van een rijkelijk gevulde soep. Meestal worden zeedieren zoals garnalen en diverse vissoorten in deze soep gebruikt. Het is een aansterkend middel na langdurige ziekte. Wel verhoogt het gebruik van de Kadushi de bloeddruk. De cactus wordt als een uitstekend middel gebruikt bij gewrichtsklachten. De Kadushi bevat verschillende mineralen zoals natrium, magnesium en zink.

Foto Willem van der Mooren

Bij de bereiding wordt alleen gebruik gemaakt van de stammetjes (Palu di-lele). De soep wordt bereid met Bandia, gedroogde wilde groente die langs de kust groeit.

Sinds december 2007 is gestart met de distributie van een nieuw exclusief product van Curaçao, gemaakt van een extract van de Kadushi. Gedurende acht jaren is door Kadushi Curaçao BV gewerkt aan de juiste formule voor de beste werking van dit product. Onder de merknaam 'Souplesse' is de Flex Crème uitgekomen. Een heerlijk frisse crème die goed is voor pijnlijke en stijve gewrichten. De crème wordt drie maal daags rond het aangedane gewricht aangebracht. Bij de productie van dit natuurproduct is met veel respect rekening gehouden met natuur en milieu. De cactussen die momenteel verwerkt worden in de crème, worden geoogst op terreinen die nu bouwrijp gemaakt worden voor hotel-, appartementen- en huizenbouw en daar waar terreinen beschikbaar gesteld worden voor o.a. golfparcours en wegeaanleg.

Ben Groen

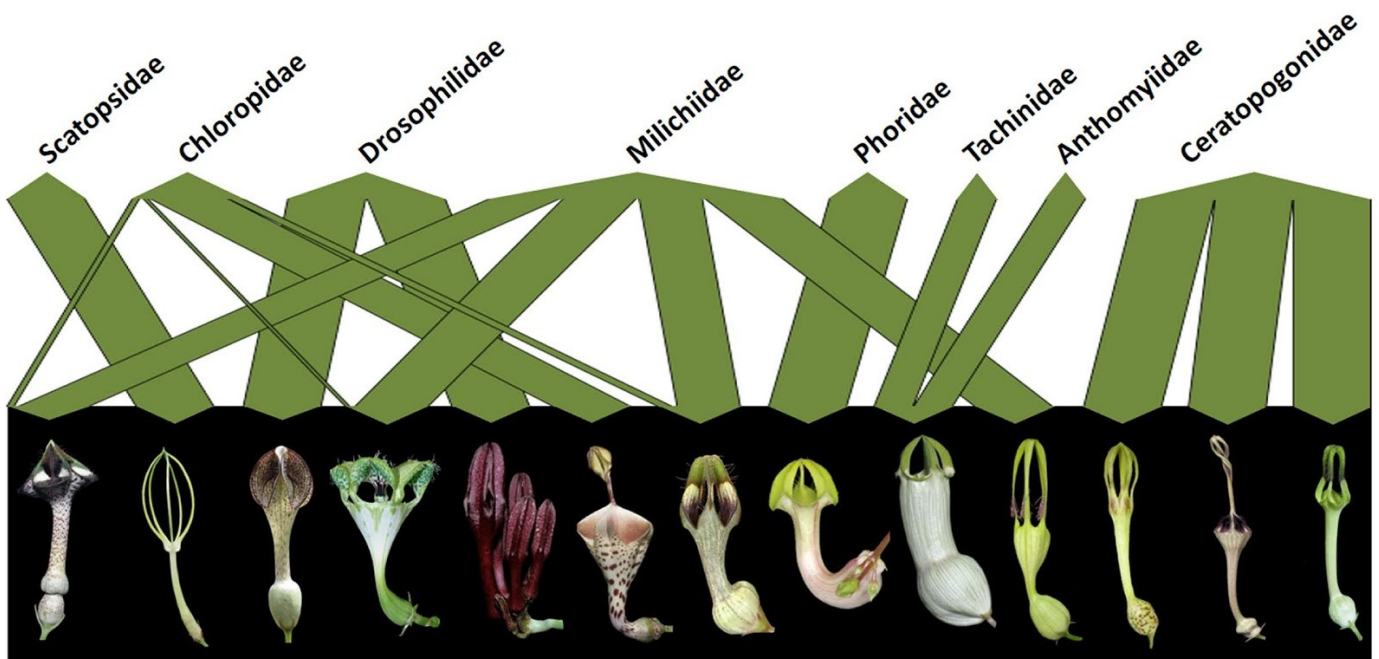
Redactioneel

Bestuivers

De vaak (meestal) mooie bloemen van onze cactussen en vetplanten worden geacht bestuivers aan te trekken. Veelal is in de droge bieden waar zij groeien geen overdaad aan bestuivers en door onderlinge concurrentie evolueerden de bloemen soms tot groot, geurig en/of kleurig. Maar zelden wordt geschreven over de dieren die het stuifmeel (pollen) moeten transporteren. Zeefwespen, een groep uit de graafwespenfamilie, vliegen op *Haworthia* en *Echeveria*. Vliegen (Diptera) op aasbloemen als *Orbea* en *Huernia*. De *Suaguarocactus* kent een bont verzameling van bestuivers; witvleugelduiven, vleermuizen, bijen en nachtvlinders. Daarentegen komen op de gespecialiseerde *Asclepiadacea* minder bestuivers af. *Ceropegia* wordt bestoven door kleine vliegjes uit verschillende families.

Een onderzoek van 13 wetenschappers naar het verband tussen bloemgeur en bestuivers van 14 *Ceropegia*soorten wees uit dat vliegjes uit acht families bestoven. Tenminste 33 soorten uit 18 geslachten. Ook bleek dat de bloemen van iedere individuele *Ceropegia*soort door vliegjes uit maar een/enkele geslacht(en) bezocht werd.

De conclusie werd getrokken dat, ondanks de niet aangetoonde correlatie tussen bestuiver en geurpatroon, het ingewikkelde bestuivingsstelsel van *Ceropegia* voornamelijk verklaard moest worden door specifieke bloemgeur. Uit een ander onderzoek bleek dat er een hoge specialisatie is van een bepaalde vliegengroep voor *Ceropegia* bloemen. De bloemen bleken zo aantrekkelijk dat in de ketel van bloemen soms meer dan 60 exemplaren van dezelfde soort zaten.

Annemarie Heiduk, PlantLife SA Volume 47:3, July 2019: Wonderfully weird *Ceropegia* flowers, fig. 5

Scatopsidae (mestmuggen) (mugjes 0.6-5.0 mm lang). Worden aangetrokken door o.a. nectar.

Chloropida (halmvliegen) (vliegjes 4-8 mm lang) worden aangetrokken door oogvocht en uitwerpselen.

Drosophilidae (fruitvliegen) (vliegjes 1-6 mm lang). worden aangetrokken door (rottend) fruit.

Milichiidae Geen Nederlandse naam (vliegjes 1-3 mm lang).

Phoridae bochelvliegen (0,6-5,0 mm lang) Worden aangetrokken door nectar, honingdauw, vloeistof van verse kadavers en mest).

Tachinidae sluipvliegen (2-20 mm lang), worden aangetrokken door bloemen en rottend materiaal.

Anthomyiidae bloemvliegen (bv uienvlieg) (3-6 mm lang).

Ceratopogonidae knutten (1-3 mm lang). (worden aangetrokken door (geur van) bloed).

Cactussen van Curaçao

Melocactus pachyacanthus met beginnend cephalium te zien. Op klippen aan de kust. Bij storm krijgen ze zout

Melocactus matanzanus. Op de kalkvlakte achter Landhuis Daniel

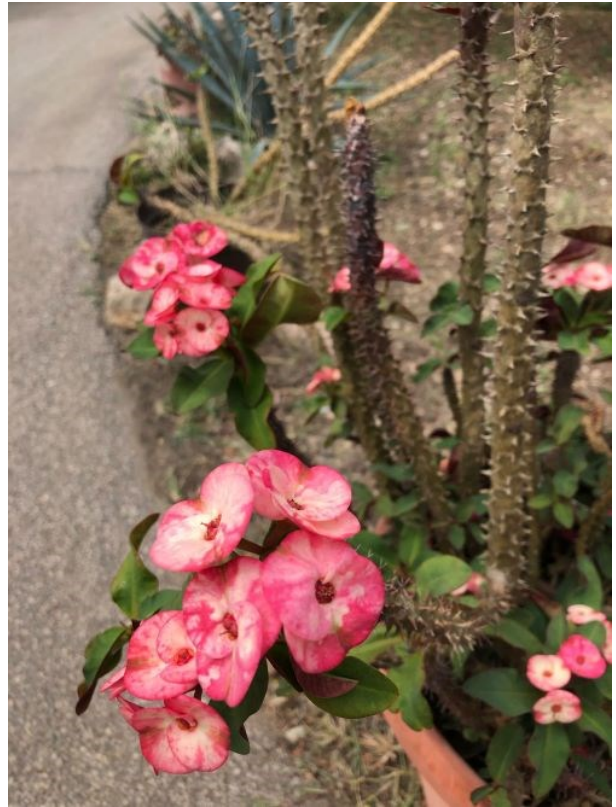
Uitnodiging gehad voor een verwaarloosde privé tuin van Landhuis Daniel. De voorkant is een populair restaurant.

Euphorbia milii var hislopii. De rode variëteit van E. milli in de tuin

Euphorbia milii var *hislopilii* De lichtgele variëteit van *E. milii*

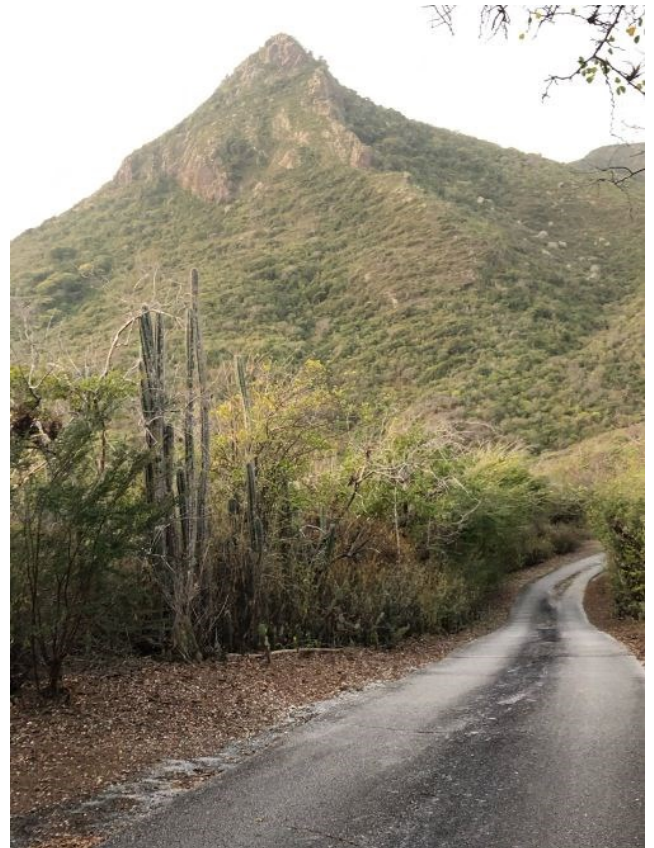

Euphorbia milii, var. *milii*, de bekende soort

Volgende zuilcactus is de Datu (voor omheiningen)
Stenocereus griseus
Ronde paarsrode vrucht . Met plaatselijke naam Dader

Foto's en tekst Willem van der Mooren

Spannend: op de kalkvlakte bij Westpunt staat de var . weberi.